

STRATEGIA ROZWOJU GDAŃSKA 2030 PLUS

PODSUMOWANIE 3. WARSZTATU Z MIESZKAŃCAMI

Miejsce: Gdańsk Orunia, Zespół Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 5 w Gdańsku, ul. Małomiejska 5, Gdańsk.

Data: 18/09/2013	Godzina: 17:00-19:15	Moderator: Piotr Wotkowiński
Liczba uczestników: 23	W tym: Kobiet: 6 Mężczyzn: 17	

PRZEBIEG SPOTKANIA

Założenia do dokumentu Strategii Rozwoju Gdańska 2030 Plus powstają we współpracy z różnorodnymi środowiskami opiniotwórczymi, w tym przede wszystkim z **mieszkańcami** - ekspertami w dziedzinach życia dnia codziennego. Spotkanie na Oruni było trzecim z cyklu spotkań z mieszkańcami i radnymi jednostek pomocniczych.

Warsztaty składały się z dwóch części. W części wstępnej, uczestnicy spotkania wspólnie określali najważniejsze bolączki i potrzeby swojej dzielnicy, jak i całego miasta. Następnie w podgrupach dyskutowali o sposobach, w jakie powinien zostać zmieniony obecny stan rzeczy poprzez wskazanie zagadnień inspirujących do refleksji nad pożądanymi kierunkami zmian warunków funkcjonowania miasta w następujących obszarach: *Miasto edukacji, Miasto kultury, Nowoczesne miasto informacji, Miasto bezpieczne, Mieszkalnictwo, Miasto łatwej mobilności, Współdziałanie na rzecz Gdańska, Miasto o wysokiej jakości życia, Miasto portowe i innowacji technologicznych, Miasto zdrowych ludzi, Miasto dobry start w życie.*

Niniejsze podsumowanie zawiera refleksje dotyczące wizji mieszkańców oraz ich oczekiwania wobec Gdańska w 2030 roku. Wszystkie zebrane kwestie i przedstawione komentarze odzwierciedlają postrzeganie miasta z perspektywy mieszkańców, którzy uczestniczyli w warsztatach.

KWESTIE BIEŻĄCE ZGŁOSZONE PRZEZ MIESZKAŃCÓW W PIERWSZEJ CZĘŚCI SPOTKANIA

Słowo/pojęcie	Komentarz
Zagospodarowanie Oruni	Mieszkańcy przyszli z potrzebą rozmowy o aktualnych sprawach dzielnicy i miasta. Skupili swoją uwagę na bieżących problemach, pomijając myślenie o przyszłości i o Strategii Rozwoju Gdańska 2030 Plus.
Nie znamy planów miasta	Brak poczucia możliwości współdecydowania o sprawach miasta i dzielnicy, obawa przed brakiem celowości dialogu - „My będziemy rozmawiać, a urzędnicy decydują”.
Nieznany cel spotkania	Nieporozumienie związane z tematyką tego spotkania. Część przybyłych potraktowała spotkanie jako konsultację dotyczącą bieżących tematów.
Charakterystyka Oruni	Dyskusja dotycząca tożsamości geograficznej Oruni oraz granic tej dzielnicy.
Relacje z samorządem	Mieszkańcy wskazują na brak zaufania w relacjach z przedstawicielami miasta, ale jednocześnie wykazują optymizm odnośnie wielu dobrze rokujących zmian w tym zakresie.

KWESTIE STRATEGICZNE

PORUSZANE ZAGADNIENIA	SYNTEZA WYPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW
MIASTO KULTURY I SZTUKI	
1. Uwarunkowania działania kultury - relacje samorządu z mieszkańcami	- konieczność poprawienia jakości i rozwinięcia kultury dialogu na płaszczyźnie władza samorządowa - społeczeństwo, ze specjalnym naciskiem na poprawę relacji między urzędem a mieszkańcami; podniesienie kultury dialogu urzędników; - udoskonalenie kultury planowania miasta, poprzez zastosowanie systemu bottom up - top down.
2. Ważność lokalności	- potrzeba decentralizacji instytucji miejskich związanych z kulturą i utworzenie odpowiednich jednostek w małych społecznościach; - sugerowane reaktywowanie dobrze zarządzanych, dotowanych domów kultury; - potrzeba współdecydowania mieszkańców o rozwoju kulturalnym dzielnicy; - promowanie dzielnicy na zewnątrz, poprzez organizowanie imprez masowych o charakterze ogólnomiejskim; - kultura jako dobro nie tylko w centrum miasta dla turystów, ale też w dzielnicach dla mieszkańców.
MIASTO EDUKACJI	
1. Edukacja obywatelska	- konieczność powszechnego uświadamiania mieszkańców w zakresie edukacji obywatelskiej, możliwość poznania praw i obowiązków obywateli w przejrzystej formie, aktywowanie działań partycypacyjnych; - wzmocnienie procesu budowy tożsamości mieszkańca i obywatela; - sprawny przepływ informacji między urzędem a mieszkańcami; - lepsza znajomość poszczególnych dzielnic miasta przez poszczególnych urzędników (specjalizacja).
NOWOCZESNE MIASTO INFORMACJI	
1. Relacja Miasto-mieszkaniec	- konieczność zwiększenia aktywności Rady Dzielnicy w oparciu o łatwy i stały dostęp do informacji; - sprawna cyfryzacja urzędu, w celu umożliwienie załatwienia wielu procedur

	drogą elektroniczną, bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie; - rozszerzenie zakresu i aktualizacja informacji bieżących na stronach Urzędu.
MIASTO ZDROWYCH LUDZI	
1. Zdrowie przez sport	- promowanie zdrowego stylu życia; - ustalenie zasad poruszania się rowerem sprzyjających podniesieniu bezpieczeństwa na drogach rowerowych.
2. Zagospodarowanie miasta	- promowanie Parku Oruńskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji nie tylko dla lokalnych mieszkańców, ale także jako miejskiej atrakcji turystycznej; - organizowanie cyklicznych imprez sportowych i kulturalnych w Parku Oruńskim, w celu aktywizowania lokalnej społeczności; - budowa na kanale Raduni infrastruktury sportowej i rozrywkowej; - zagospodarowanie dawnego targowiska Eko-ryнку (zdrowa żywność); - wykorzystanie dróg wodnych dla rekreacji i sportu.
3. Ochrona środowiska - ekologia	- poprawienie jakości wody pitnej; - prowadzenie ekologicznej gospodarki odpadami.
4. Ludzie starsi	- nowe formy aktywizacji osób starszych; - organizowanie atrakcyjnych dla tej grupy wiekowej wydarzeń imprez i spotkań.
5. Inne	- wsparcie godnej opieki paliatywnej; - konieczności zwiększenia profilaktyki prozdrowotnej, zgodnie z zasadą, że lepiej zapobiegać niż leczyć.
MIASTO ŁATWEJ MOBILNOŚCI	
1. Zagospodarowanie miasta	- konieczność rewizji długofalowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta; - przeznaczenie i zagospodarowanie terenów zdegradowanych pod ciągi komunikacyjne.
2. Transport publiczny	- lepsza integracja komunikacji publicznej, z naciskiem na lepsze połączenie poszczególnych dzielnic; - obniżenie kosztów poruszania się komunikacją miejską (może nawet darmowa komunikacja).
3. Transport samochodowy	- budowa sieci parkingów podziemnych typu <i>Park & Ride</i> - parkingi naziemne niszczą estetykę przestrzeni publicznej; - w planowaniu transportu opieranie się na zasadzie, że pieszy posiada priorytet przed pojazdami.
4. Miasto dla pieszych i rowerzystów	- zabezpieczenie sieci parkingów rowerowych (parkingi strzeżone); - polepszenie jakości pieszych ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem potrzeb mobilności osób starszych i niepełnosprawnych.
BEZPIECZNE MIASTO	
1. Zagospodarowanie miasta	- modernizacja systemu sygnalizacji świetlnej i dostosowanie go do realnych potrzeb komunikacyjnych; - rozbudowa traktów pieszych, - polepszenie kontaktu z Policją - nowe komisariaty Policji w dzielnicach o zwiększającej się liczby mieszkańców.
2. Straż miejska/policja	- ułatwienie kontaktu ze stróżami prawa celem podjęcia interwencji; - zorganizowanie policyjnych dyżurów interwencyjnych; - zainstalowanie systemu monitoringu, skoordynowanego z jednostką Policji w celu poprawienia bezpieczeństwa w dzielnicach; - wzrost liczby policjantów proporcjonalnie do dynamiki przyrostu liczby mieszkańców.
3. Komunikacja o dzielnicach	- obalenie stereotypowej złej reputacji dzielnicy Orunia; - promowanie pozytywnych działań i przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, integracyjnych itd.
4. Inne	- wyeliminowanie zapachów z wysypiska śmieci na Szadółkach, który powoduje duży dyskomfort w codziennym życiu mieszkańców okolicznych osiedli; - budowa nowoczesnej spalarni śmieci.
MIASTO O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA	
1. Zagospodarowanie miasta - zieleń	- pielęgnacja terenów zielonych, poprawa estetyki i wizerunku dzielnic; - zamiana wizerunku Oruni na miasto - ogród (przykłady projektów: „W poszukiwaniu fajnych miejsc - alternatywna wystawa ogrodowa Orunia 2016”, Akcja Słonecznikowa - 17 000 słoneczników w Gościnnej Przystani); - rewitalizacja przez zagospodarowanie terenów zielonych.
2. Zagospodarowanie miasta - ruch samochodowy	- ograniczenie ruchu samochodowego, promowanie jazdy na rowerze.
3. Współżycie na dzielnicę	- wsparcie ze strony Urzędu procesów lepszego przystosowywania dzielnicy do funkcjonowania na rzecz mieszkańców; - konieczność zwiększenia ilości miejsc rekreacyjnych powszechnie dostępnych w pobliżu miejsc zamieszkania; - ułatwienie dostępu do komunikacji miejskiej.

4. Praca	- tworzenie warunków do odrodzenia lokalnego handlu, poprzez liberalizację norm prawnych, a także przez stosowanie udogodnień i ulg dla osób pragnących zainwestować w lokalną drobną przedsiębiorczość.
5. Kultura	- promowanie stosunków dobrosąsiedzkich integrujących lokalną społeczność.
6. Domy Sąsiedzkie	- rozwijanie inicjatywy Domów Sąsiedzkich, jako miejsca integracji lokalnej społeczności (konieczność zweryfikowania kwestii budżetowych, a także uzyskania dodatkowego wsparcia mentorskiego).
MIASTO DOBRY START NA ŻYCIE	
1. Mieszkania	- dostosowanie oferty mieszkaniowej do potrzeb mieszkalnictwa wielopokoleniowego na poziomie dzielnicy, tak aby rodzice, dzieci i dziadkowie mogli mieszkać w niewielkiej odległości; - rozbudowanie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej realizującej potrzeby mieszkańców wynikających ze zmiany statusu/awansu społecznego.
2. Inne	- zniwelowanie złej sławy dzielnicy Orunia poprzez promowanie pozytywnych działań i przedsięwzięć, które są udziałem i dziełem jej mieszkańców („adres musi być powodem do dumy, a nie stygmatem społecznym”).
MIASTO PORTOWE I INNOWACJI TECHNOLOGICZNYCH	
1. Port	- opracowanie nowej wizji wykorzystania istniejącej infrastruktury stoczniowej i aktywizowania przemysłu stoczniowego.
2. Zagospodarowanie miasta	- ożywienie Wisty jako alternatywnego środka transportu, ale także w celach rekreacyjnych; - rekreacyjne zagospodarowanie rzeki Raduni.
3. Relacja Miasto-mieszkaniec	- ożywienie dialogu społecznego i poszerzenie zakresu dialogu między władzami miasta a osobami zaangażowanymi w rozwój miasta i dzielnic.
4. Inne	- tworzenie nowych miejsc pracy.
WSPÓŁDZIAŁANIE NA RZECZ MIASTA	
1. Współpraca urząd-mieszkaniec	- włączenie społeczności w planowanie działań; - wprowadzenie systemu stałych warsztatów poświęconych rozwojowi miasta - praca pozytywistyczna, a nie doraźna polityka - edukacja, trening, debaty, monitoring problemów; - wykorzystanie wiedzy fachowców spoza administracji miejskiej - platforma dialogu z mieszkańcami zaangażowanymi w sprawy miasta i specjalizującymi się w konkretnych tematach; - współdziałanie urzędu z uczelniami; - wprowadzenie stałej struktury współpracy z lokalnymi wspólnotami; - realizacja społecznego projektu „Miasto ogród” w Pasie Nadmorskim.
2. Budżet obywatelski	- zwiększenie kwot, zakresu tematycznego i kompetencyjnego w budżecie obywatelskim.
3. Dzielnice - jakość życia	- tworzenie nowych i pielęgnacji istniejących centrów społecznościowych, takich jak Domy Sąsiedzkie, organizowanych oddolnie, jako miejsce integracji małych wspólnot; - aktywna współpraca między dzielnicami; - wzrost świadomości wspólnoty - umocnienie samopomocy sąsiedzkiej, a także zwiększenie zainteresowania współpracą międzypokoleniową (jako forma aktywizacji osób starszych).
DOMY SĄSIEDZKI	
1. Otwarte miejsce spotkań	- zakres działania powinien obejmować: ✓ edukację społeczną, ✓ działania aktywizujące dla mieszkańców, ✓ samopomoc, ✓ zajęcia dla seniorów, ✓ zajęcia dla dzieci, ✓ zarządzanie dzielnicowe (przykład: „Quartier management”).

WNIOSKI PODSUMOWUJĄCE SPOTKANIE

Bardzo trudny początek spotkania, gdyż spora grupa mieszkańców przyszła na spotkanie przeświadczona, że będą na nim obecni przedstawiciele Biura Rozwoju Gdańska, a tematyka spotkania będzie obejmować sprawy dotyczące przewodów wysokiego napięcia. Osoby te nie chciały przyjąć do wiadomości, że spotkanie dotyczy wizji Gdańska w 2030 r. Znaczącą pomocą wykazał się animator lokalnego Domu Sąsiedzkiego, który podjął się pomocy w nurtującej ich sprawie i wspólnie ustalono, że zostanie zorganizowane osobne spotkanie tematyczne.

Synteza ekspercka:

Współpraca na rzecz Gdańska/dialog społeczny:

Podczas spotkania na Oruni, dominował temat **współpracy na rzecz Gdańska**. Uczestnicy wiele razy powracali do tematu jakości współpracy z Miastem, zarówno z urzędnikami, jak i z politykami, mówiąc o „kulturze dialogu”. Narzekali bardzo na brak informacji - tych odpowiednich w należyтым czasie i wątpili, czy to co zostanie powiedziane podczas tych konsultacji, czy też zostanie zapisane, dojdzie do informacji tych, którzy decydują i przyniesie jakiegokolwiek skutki. Co niektórzy dawali większą wiarę w efekty spotkania, uznając, iż samo to spotkanie jest dowodem na swego rodzaju nowy

początek. Podkreślona została potrzeba wspólnej pracy mieszkańców, lokalnych społeczności oraz niezależnych fachowców.

Wspólne naradzanie się nad miastem staje się w obecnej chwili w całej Europie symbolem współpracy samorządów z mieszkańcami, m. in. z powodu coraz niższych frekwencji w wyborach oraz ogólnego wrażenia, wspieranego badaniami, iż coraz większa część społeczeństwa przestaje się w ogóle interesować „sprawami publicznymi”. Należałoby ten proces zorganizować w stałe struktury współpracy, gdzie wspólna praca nad miastem przybrałaby na intensywności, poznanie danych na temat miasta osiągnie wyższy poziom, a motywacja uczestnictwa wzrośnie, gdyż widoczne będą pierwsze wyniki. Tak jak oświadczyła jedna z Radnych Dzielnicowych, musi nastąpić taki pierwszy etap, gdzie z poziomu podejrzliwości i krytyki zacznie istnieć możliwość współbudowania „naszego Gdańska”.

Mieszkańcy podkreślili pożyteczność i wielofunkcyjność **domów sąsiedzkich** (wprowadzając tym samym nową kategorię domen do tych debat). Są to otwarte miejsca spotkań, działających bardzo blisko ludzi i mogących stanowić alternatywne i neutralne miejsca dialogu mieszkańców z urzędem.

Przybliżenie się samorządów do mieszkańców jest ruchem ogólnym w obecnej chwili w krajach Unii Europejskiej. Jedne samorządy usiłują przekazać część budżetu mieszkańcom, lub radnym dzielnicowym, inne instalują mini urzędy w różnych dzielnicach. Idea zwana „Domem Sąsiedzkim” ma charakter nieco inny. Jest to miejsce prowadzone przez mieszkańców, często zrzeszonych w stowarzyszeniach lub fundacjach i ma na celu współorganizowanie się w wymiarze lokalnym. Kilka przykładów takiego działania już istnieje w Gdańsku, w tym na Oruni. Jest to, w mojej opinii, świetne narzędzie do rozwoju dialogu społecznego, integracji społecznej, dialogu z urzędem, zwłaszcza gdy urzędnicy będą dobrze znali daną dzielnicę. Takie podmioty mogą także działać jako alternatywna forma samopomocy, miejsce wszelkich inicjatyw oraz mediacji w razie potrzeby. Ażeby takie podmioty mogły być prawdziwie niezależne, powinny one zdobywać część środków z Miasta i poszukiwać innych źródeł finansowania.

Mobilność:

Kwestia **mobilności** bardzo mobilizuje mieszkańców. Uważają oni, iż należy zachować rezerwy terenów zielonych, które są używane do budowy ciągów komunikacyjnych. Z drugiej strony niektórzy uważają, iż transport miejski powinien być za darmo, mają nadzieję, iż problem parkowania samochodów zostanie rozwiązany przez budowę parkingów podziemnych i chcieliby, aby powierzchnie chodników były takie, aby odpowiadały trudnościom w poruszaniu się osób starszych oraz niepełnosprawnych. W debatach na temat mobilności mieszkańcy są często ekspertami w tym zakresie, gdyż codziennie poruszają się po mieście.

Mieszkalnictwo:

Sposób rozwoju miasta, powoduje, w opinii mieszkańców rozbić się rodzin, gdyż nie ma wystarczającej ilości **zasobów mieszkaniowych**, które są zróżnicowane i będą mogły pomieścić osoby o różnych zarobkach i o różnym wieku w pobliżu siebie. Wyraźnie istnieje chęć, aby były do dyspozycji, w tej samej dzielnicy mieszkania dla rodziców z dziećmi, jak też dla osób starszych. W obecnej chwili ludzie muszą kupować mieszkania w różnych dzielnicach, co wpływa negatywnie na kontakty ludzkie i zwiększa potrzeby przemieszczania się. To pozwoliłoby na zamieszkanie w dzielnicach zróżnicowanych i zintegrowanych.

Planowanie miasta:

„Rozlewanie się” miast jest zjawiskiem spowodowanym głównie wysokimi cenami gruntów w centrach. Pobocznym skutkiem tego jest niedosyt odpowiednich dróg komunikacyjnych, umożliwiających przemieszczanie się z miejsca zamieszkania do miejsca pracy. Zagęszczenie centralnych dzielnic znacząco mogłoby się przyczynić do zmniejszenia trudności komunikacyjnych i do rewitalizacji dzielnic, których mieszkańcy się coraz bardziej starzejają. Ponieważ trend starzenia się społeczeństwa w określonych dzielnicach nasila się, warto zastanowić się nad taką polityką rozwoju, która zachęcałaby młode osoby do osiedlania się w tych dzielnicach.

Tożsamość miasta i jego dzielnic:

Orunia jako dzielnica dumnie wypowiada się odnośnie swojej **tożsamości**. Musi ona walczyć z opiniami opierającymi się na negatywnych stereotypach pochodzących z przeszłości i bardzo by chciała, aby tożsamość dzielnicy pozytywna i silna, była uznana i podzielana przez wszystkich gdańszczan i szerzej.

Doprowadzenie do zmiany wizerunku/tożsamości danego miasta, lub też dzielnicy stanowi wyzwanie bardzo poważne i wymaga koalicji wszystkich partnerów, którzy mogli by się zaangażować w podobny sposób. Ważnym koalicjantem byłby sam Urząd i wypracowanie nowego podejścia w działaniach urzędników odnośnie dzielnic. Podobny ruch wymaga nie tylko pozytywnych działań oraz narracji sukcesu (w prasie, w mediach społecznościowych, przez przekaz ustny). Inną dłuższą trwającą metodą przynoszącą trwałe skutki, jest praca nad żywą pamięcią mieszkańców, która może być przetworzona w sposób artystyczny, tak aby wpłynąć na tożsamość mieszkańca, ale mogąca być pokazana na zewnątrz dzielnicy (wystawa, sztuka, film, itd.), wzorując się na pracy wykonanej na Dolnym Mieście.

Orunia posiada kilka atutów, które tworzą w niej **przyjazny klimat** i zachęcają do jej odwiedzenia. Są to zieleń, Park Oruński oraz ciekі wodne. Mieszkańcy chcieliby wpłynąć na wizerunek swojej okolicy dowartościowując te zalety i kontynuować działania na rzecz zagospodarowania wspólnych podwórek.

Rozwój tożsamości lokalnej, poczucia dumy i przynależności jest czasami zależny od opinii innych, osób trzecich. Rozwój specjalistycznej formy turystyki, interesujących ludzi, którzy w całym świecie szukają pewnych mniej znanych punktów zaczepienia, mogły by znacząco pomóc Oruni w dowartościowaniu jej atutów. Tak się dzieje na Zaspie poprzez muralesy, lub też się zaczyna się dzieć na Dolnym Mieście, poprzez alternatywne przewodniki dzielnicy opracowane przez

mieszkańców.	
KOŃCOWE KOMENTARZE MIESZKAŃCÓW	
- Przed nami jest dużo pracy do wykonania w temacie podjęcia dialogu mieszkańcy-przedstawiciele władzy samorządowej. - Konieczne jest usprawnienie przekazu informacji o działaniach w mieście. - Należy informować ludzi stosując klarowny język, tak aby byli w stanie zrozumieć przekaz. - Dialog i miasto ludzi szczęśliwych. Sentyment do Gdańska dzięki spojrzeniu z innej strony, jest przyjazny dla mieszkańca. - Mierzi Gdańsk, w którym gdy kończy się sezon wakacji i wtedy nie ma życia w mieście. - Mieszkańcy wyrazili również obawę o jakość wody płynącej z kranu. - Gdańsk myśli, działa i żyje dzielnicami. - Edukacja społeczna. Pomocni i uśmiechnięci urzędnicy. - Frustruje hasło „zrównoważony rozwój” przy jednoczesnych odwrotnych działaniach polityków, którzy przyczyniają się do punktowo rozwijającego się miasta. Bardzo potrzebne jest podniesienie poziomu kultury dialogu i kultury polityków. - Najważniejszym problemem Gdańska jest spadek liczby jego mieszkańców. Jeśli władze nie postawią na to, że mieszkańcy są najważniejsi, to trend się nie odwróci. Nasz dzisiejszy wysiłek powinien być traktowany bardzo poważnie. Najważniejsze to dbać o mieszkańców. - Gdańsk miastem, w którym chce się mieszkać. - Wizja roku 2030: aby mieszkańcy byli dumni ze swego miasta, żyło im się lepiej, i aby współgospodarzyli miastem. - Gdańsk lubię to! - Orunia to dzielnica o złej famie, ale rozwija się. Orunia jest nasza, kto chce wyjechać to wyjedzie, ale wielu mieszkańców tu właśnie chce żyć. - Aby świadomość obywatelska i aktywności mieszkańców była większa, aby na takim spotkaniu było dużo więcej zaangażowanych ludzi. - Różnica między spotkaniem na Przymorzu a dziś - tu początek był kiepski, ale potem zgłaszane problemy były bardzo podobne.	
	Sporządził: Piotr Wołkowiński